

Табиғат-тіршіліктің қайнар көзі

Мақсаты: 1. Адам баласының өзі табиғат туындысы екеніне көз жеткізу.
2. Табиғатты қорғаудағы ұлттық ерекшеліктер мен табиғат қорғау шараларының мазмұнын ашу.
3. Қоршаған ортаны тиімді пайдалану мен қорғау қажеттілігін түсіну, экологиялық білім мен тәрбиені сіңіру. Туған жерді, отанды сүю, қорғау .

Жоспар

- Табиғат-тіршілік бастауы
  - Табиғат қорғаудағы білім
- Топтық шығармашылық жұмыс
- Қазақ қалқының экологиялық қағидалары
  - Табиғаты жасырынбағы
“Жалғасын тап” ойыны

“Табиғат-әр беті терең мағынаға
толы бірден-бір кітап”

И. Гете.

“ Табиғат, адам-олардан құпия не
бар”

Ш. Уалиханов.

“Туған жердің тағдыры толғантпаған, жаны тебіренбеген, ол туралы ойланбаған жігітті қайтіп адамзат дейміз. Туған жердің қара тасын мақтан ете білмеген азамат бөгде жердің алтын тасын да мақтап жарытпақ емес”

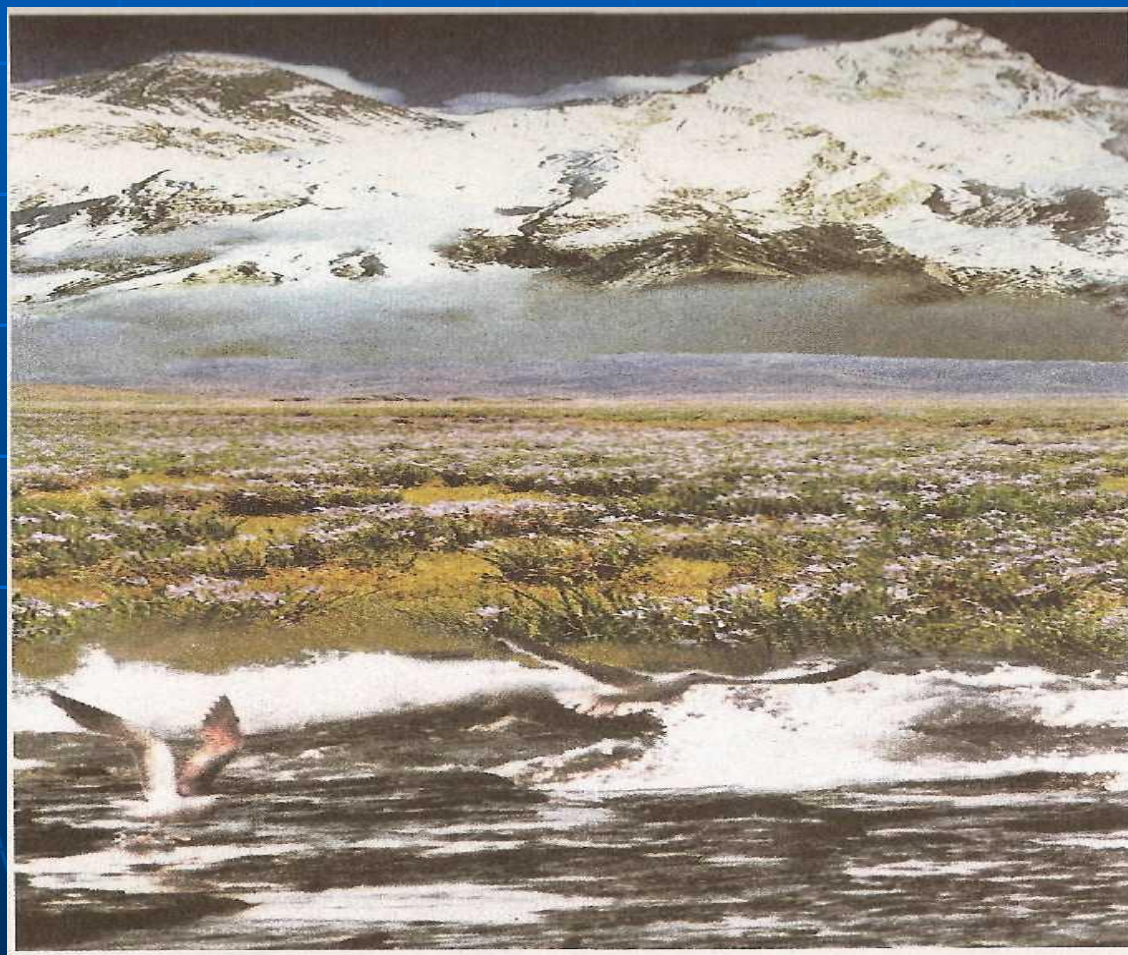
Қ. Сәтбаев.

Табиғат-тіршіліктің қайнар көзі

Табиғат адам үшін жаралыпты
Бар қызық табиғаттан таралыпты
С.Торайғыров.

... Айналайын!

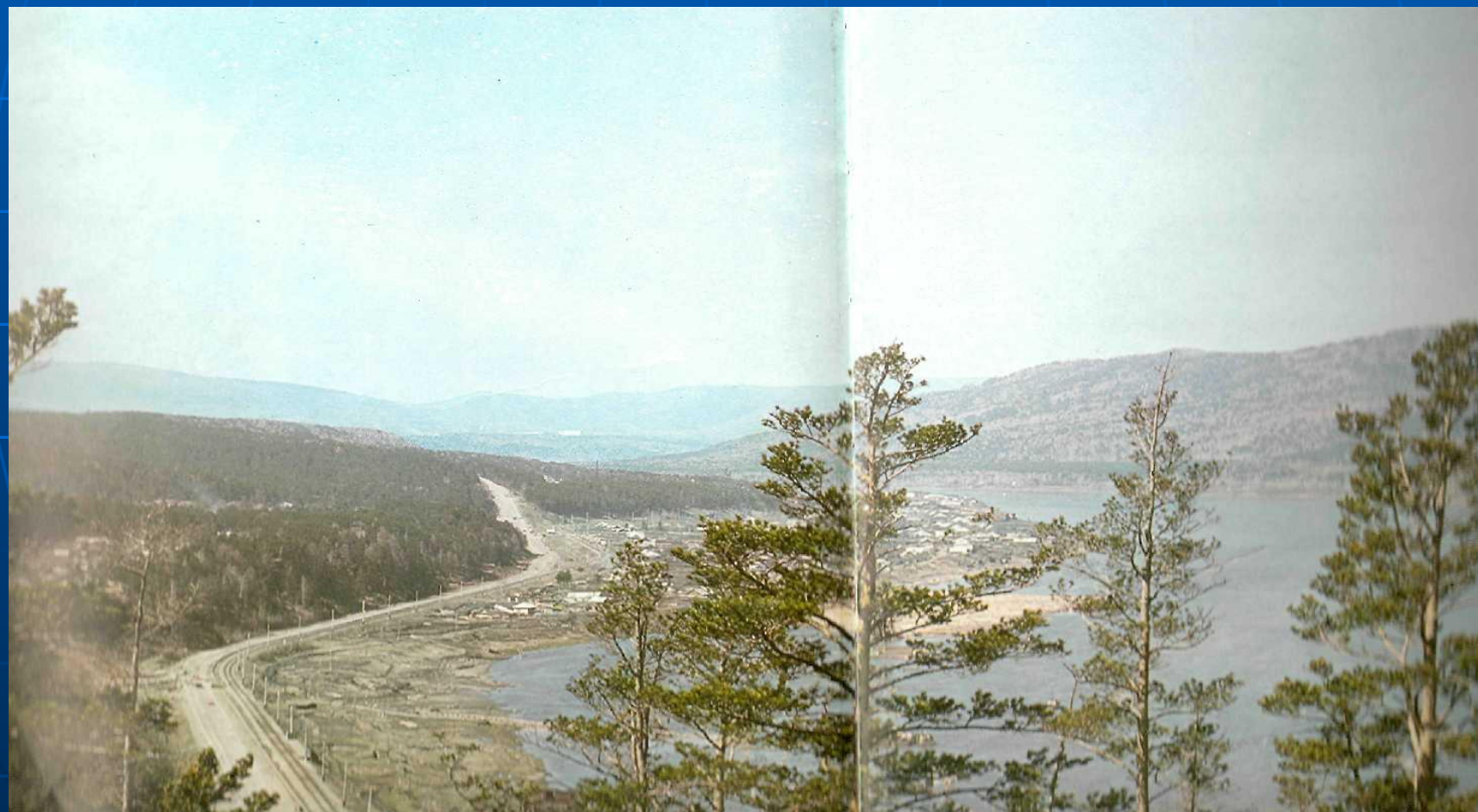
Ата мекен, Ақ мекен!

Қандай қазақ іздеп сені тапты екен?!

Туған өлке тәтті екен ғой,

Тәтті екен.

М. Мақатаев.

Қазақтың көрікті жерлері

АЛТАЙ

Туған жерім, өскен елім
Кең байтақ Қазақстаным.
Батыстағы Каспийден, шығыстағы Алтайға дейін
Бәрі менің Отаным.

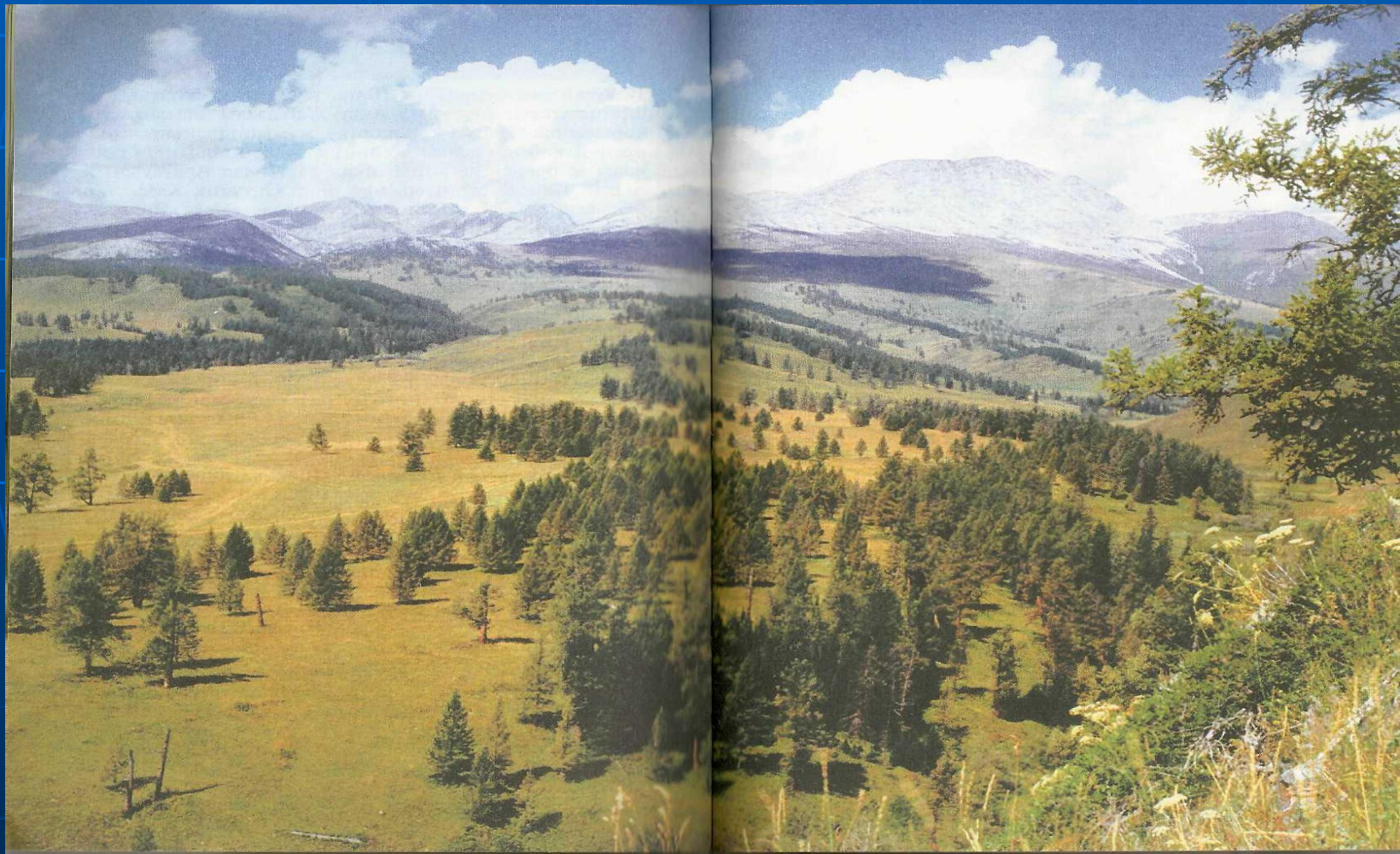
БУРАБАЙ КӨЛІ

Бурабай көлі

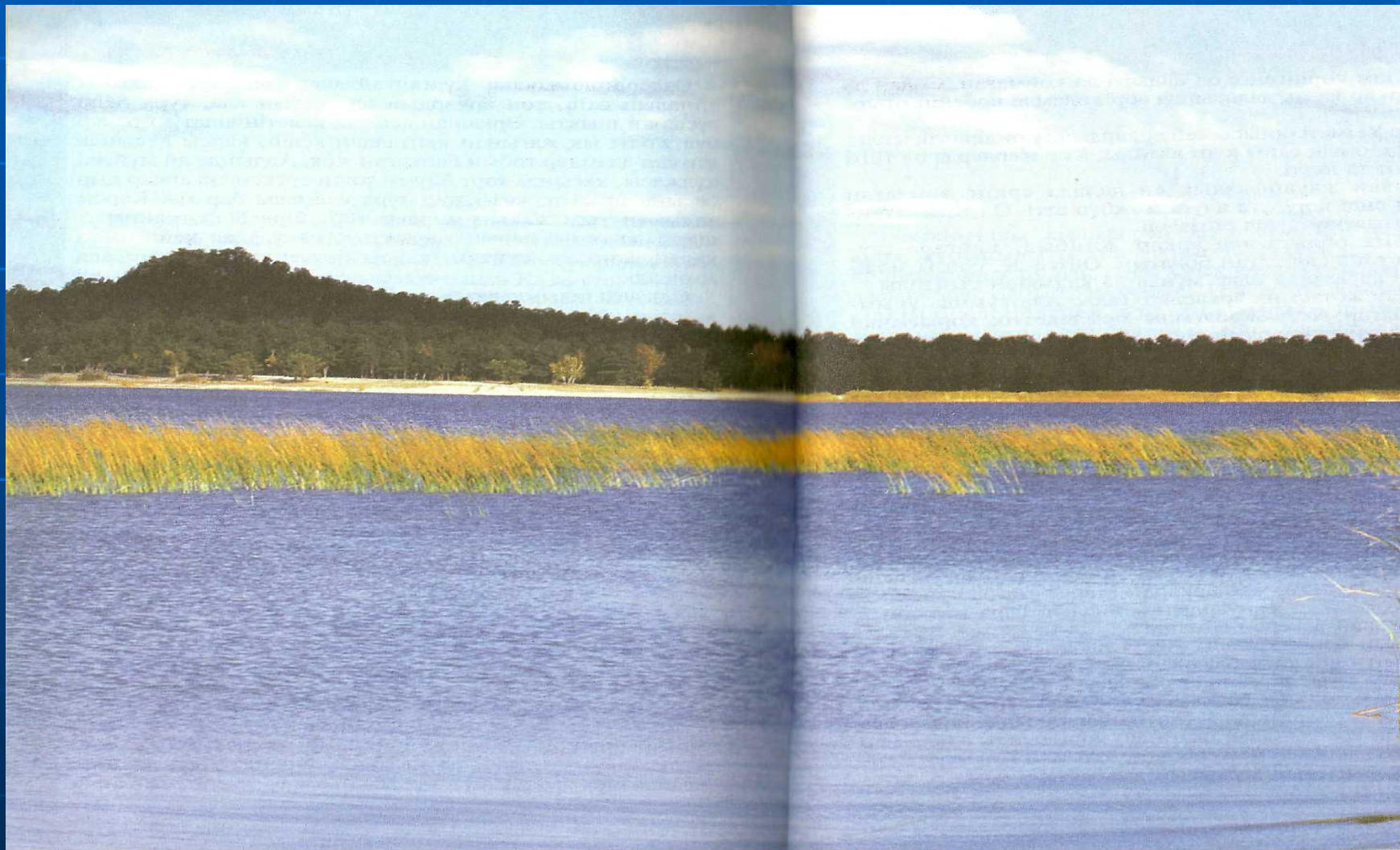

Сұлу дала! Менің сүйген еркемсің,
Жаның жайсаң жаратылған өлкемсің.
Қандай жақсы қазақболып туғаным,
О, туған жер, тамашасың көркемсің!

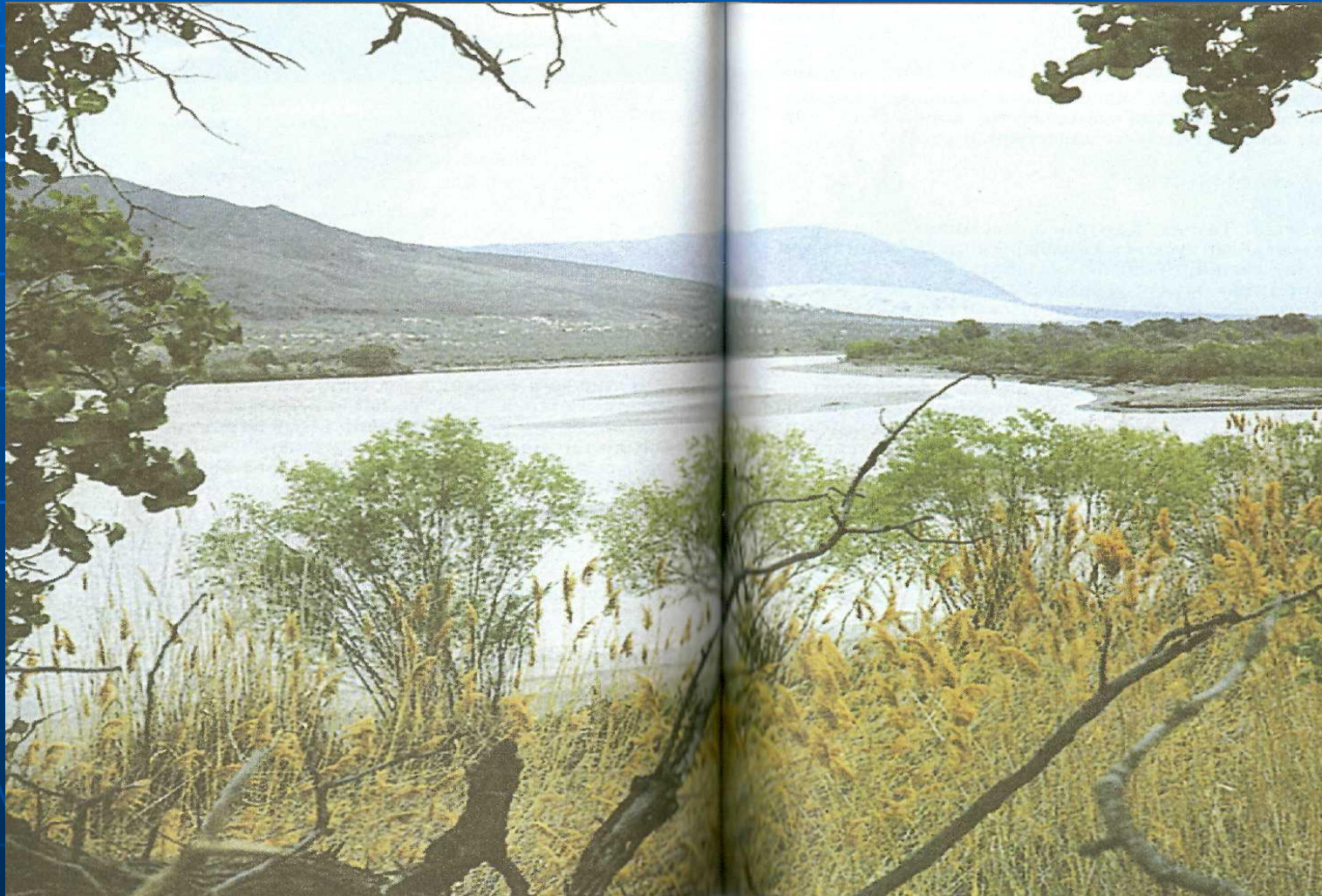

Кең дала көркемсің сонау жатқан,
Өзен су, бұлақтарың мөлдір аққан.
Асқар тау, айдын шалқар көл мен өзен,
Әне, сол анам еді мені тапқан.

Ойласаң табиғат пен адам егіз,
Жылдың сол мезгілінен өзге неміз?
Табиғатсыз қоғам жоқ, болған емес,
Ал қоғамсыз табиғатты өзің де өлі деңіз.

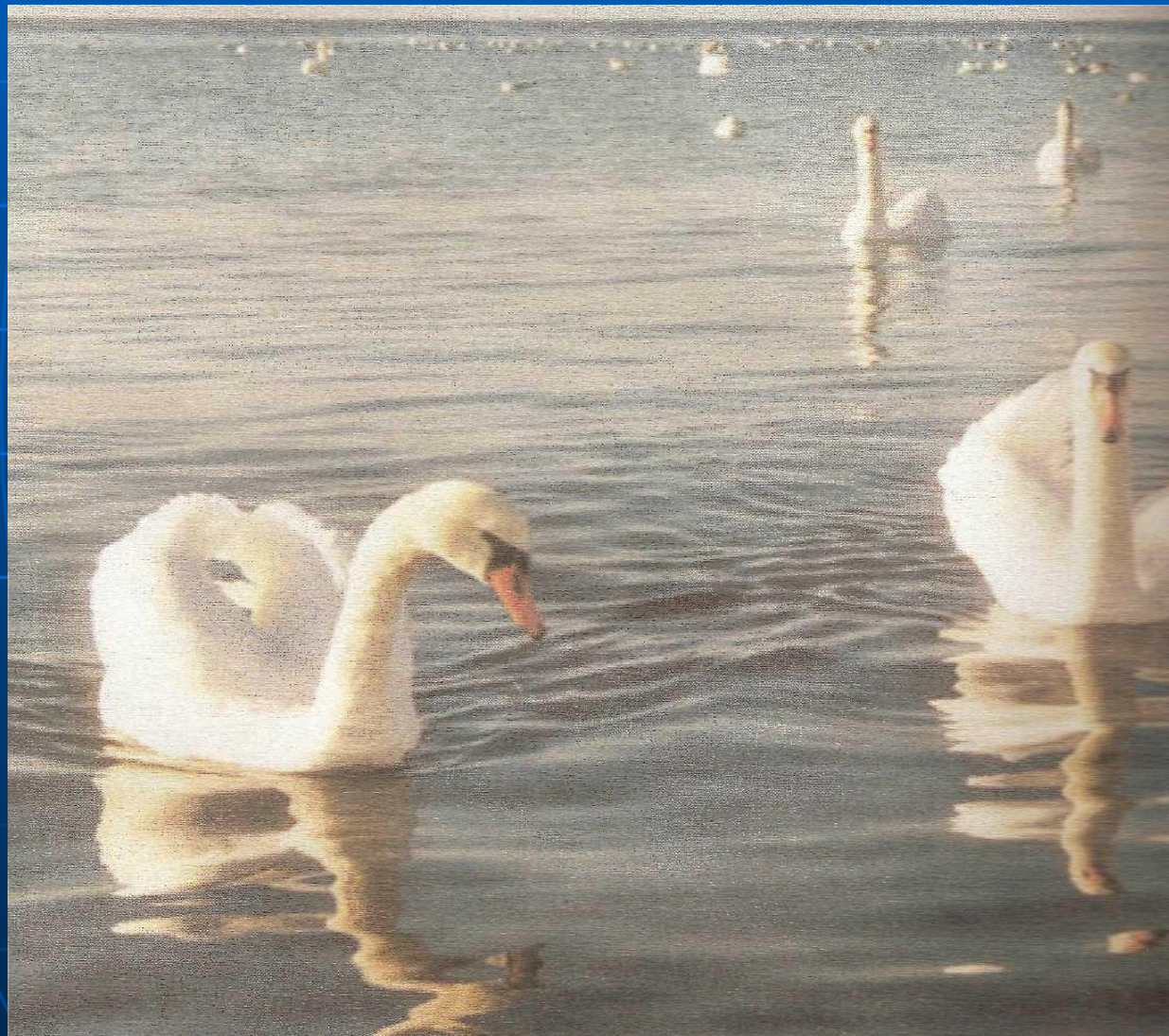

“Табиғат адам баласын дүниеге келтіріп,
бойындағы бар махабат мейірімі мен
шұғылалы шуағын жүрегімізге ұялатқан
аяулы ана”.

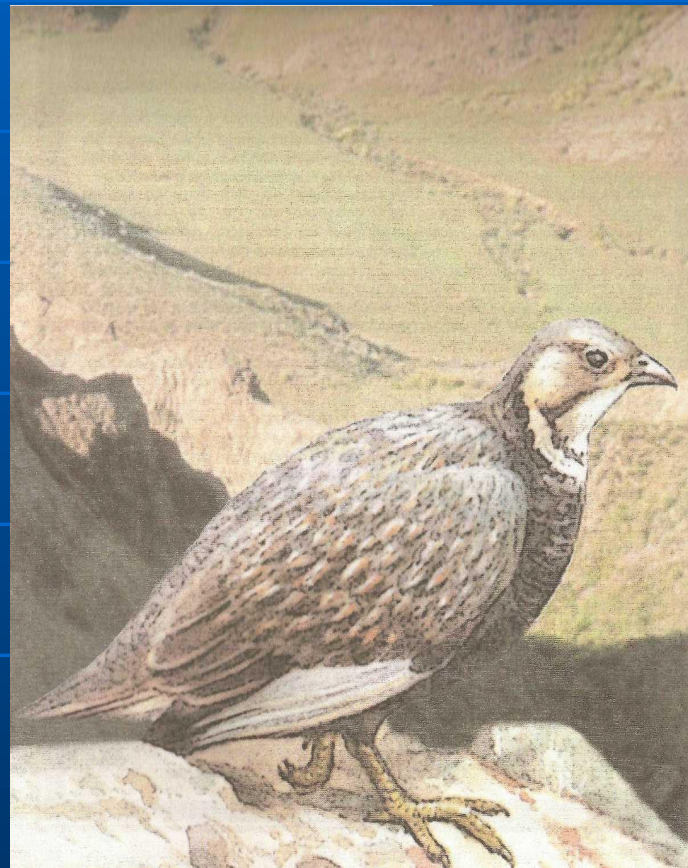
Р. Сәтімбеков.

Киелі аң, құстар табиғат жаршысы

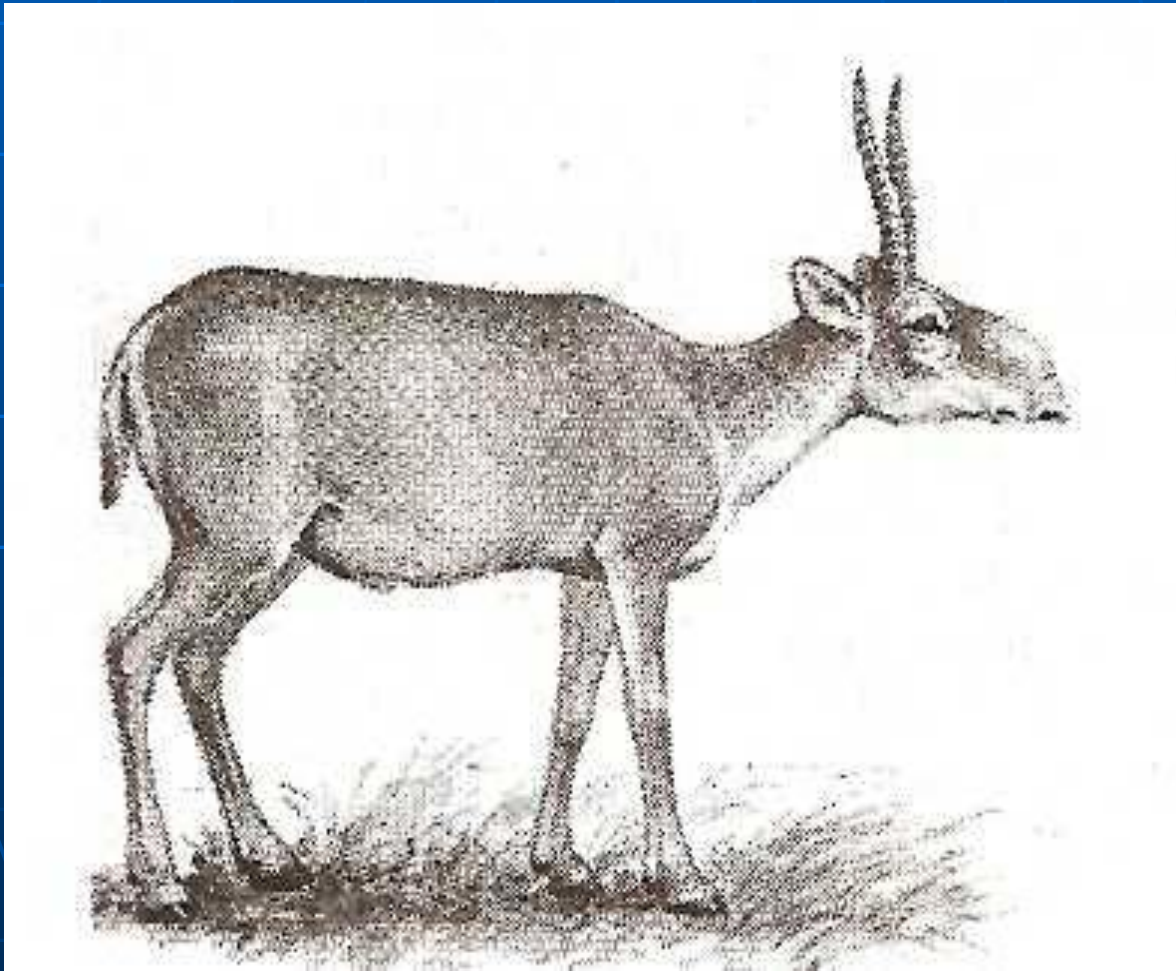
Үкі мен Ұлар

Қарлығаш

Ақбөкен

Сарыбас жылан

Аңшылық, саятшылық

Айың анау, Күнің мынау, Жер міне,
Ау, адамдар! Жетпей жатыр енді не?
Табиғатқа таласпаңдар ағайын,
Асырайды ол сені, мені елді де.

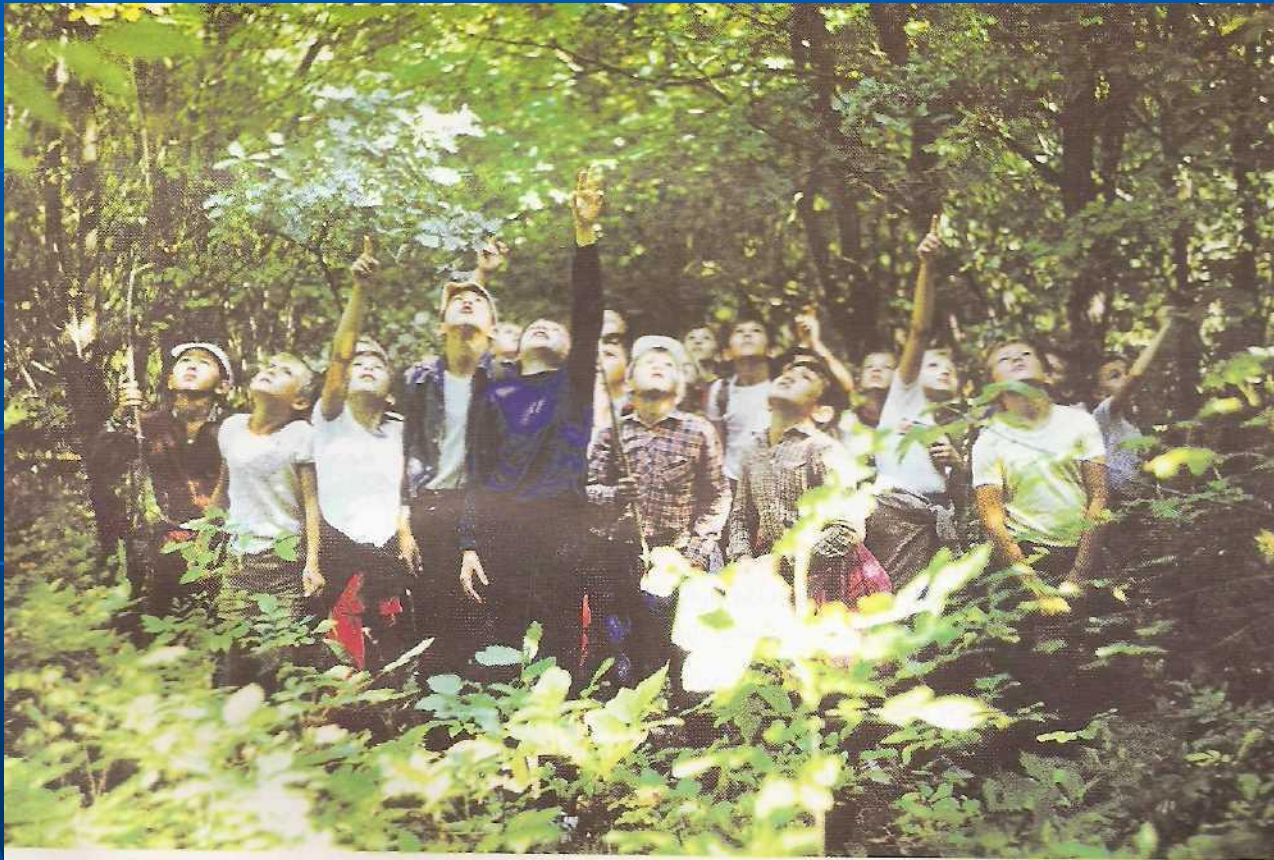
М. Мақатаев.

Экологиялық апатты аймақтар

- Арал теңізінің жағдайы
- Балхаш көлінің ластануы
- Семей полигоны
- Каспий теңізінің көтерілуімен ластануы
- БҚО-дағы Азғыр, Капустин яр ядролық сынақ полигондары
- Байқоңырдың ластануы

Аяласаң табиғатты аяла

Табиғатпен үндесу Children in woods В гармонии с природой

Адамзаттың табиғатсыз күні жоқ
Табиғаттың оны айтуға тілі жоқ

- ҚР-ның Қызыл кітабы 1996 ж.
- Қазақстанда 9 қорық бар
- БҚО-да 3 қорықша бар

Адамзатқа мекен болған қара жер,
Еңбек етіп, оған - дағы төгу керек маңдай

Қазақ халқының экологиялық қағидалары

Мақал-мәтелдер

- Күте білсең жер жомарт
- Атадан мал қалғанша-тал қалсын
- Елім бай болсын десең, жеріңнің бабын тап
- Жері байдың-елі бай
- Дәрі шөптен шығады, дана көптен шығады
- Тау бұлағымен көрікті, бұлақ құра,ымен көрікті
- Ер елдің көркі, орман-тоғай жердің көркі
- Бір тал кессең он тал ек
- Ағын су- өмір, тоқтау су-өлім
- Жаралы жүрекке тимеңіз, балалы үйрекке тимеңіз.

Тыйым сөздер

- Аққуды аттпа
- Құстың ұясын бұзба
- Суға түкірме
- Көк шөпті жұлма
- Айға қарап қолыңды шошайтпа
- Жалғыз ағашты кеспе
- Су шашып ойнама
- Бұлақты ластама

Табиғат күн тізбесі

- Жазда аңызық ыстық болса, сол жылы қыс аязды болады.
- Мысық көбірек тырналап, мазалануына қарап, ауа-райы бұзылады, қатты жел немесе боран болады.
- Қарлығаш төмен ұшса-жаңбыр, биік ұшса-ашық болады.
- Күн қызарып батса келесі күн жазда ыстық, қыста суық болады.
- Орда жылан тап-табымен басқа жаққа көшсе көп ұзамай жер сілкінеді немесе тосын табиғат апаты болады.

Нақыл сөздер

- Бабалар еккен шынарды, балалары саялар
- Құлазыған шөл жетім, құс қонбаған көл-жетім, сортаңға құйған сел-жетім
- Ер туған жерін аңсайды, Аққу-қаз көлін аңсайды

Табиғат

Қорытынды:

- Қазақ халқының табиғатты қорғаудағы өзіндік ұстанымдары бар.
- Табиғатты қорғаудағы салт-дәстүрлерінің өзіне тән ерекшеліктері бар.
- Экологиялық сауатты болу қажет.
- Киелі аң-құстардың, өсімдіктерді қорғау керек.
- Туған өлкемізді аялап, сақтау керек.
- Экологиялық жақсарту-баршаның ісі болуы қажет.
- Атадан қалған асыл мұралар мен елімізді, табиғатымызды қорғап, ұрпаққа жеткізу міндетіміз.
- Экологиялық білім мен сана қалыптастыру бәрімізге ортақ.
- Табиғат ортақ үйіміз.

Білсең егер табиғатта зор мән бар
Онда аң, құс, жануарлар, ормандар
Жерің, суың, таза ауаң қажетті
Шын жүректен оны сендер
қорғандар!